

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: V.Chisilița
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L.Bulgac, Gr.Dașchevici, S.Gîrbu

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Iuliana Oprea
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Cristal Leonid,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cristal Leonid
împotriva Primăriei or. Durești și Primarului or. Durești cu privire la contestarea
actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada
de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care a
fost respins apelul declarat de către Cristal Leonid și reprezentantul acestuia, avocatul
Tocan Rodion și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai
2016

c o n s t a t ă :

La 2 martie 2016 Cristal Leonid s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei or. Durești și Primarului or. Durești cu privire la contestarea
actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada
de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Reclamantul în motivarea acțiunii, a invocat că din anul 2005 activează în
cadrul Primăriei or. Durești în funcția de specialist pentru reglementarea proprietății
funciare (inginer cadastru).

A indicat că după alegerile locale din anul 2015 și investirea în funcție a noului
primar, ultimul i-a solicitat să demisioneze, motivând faptul că are nevoie de acest loc
de lucru pentru o persoană care a activat în campania electorală, fiind membru al
formațiunii politice care a câștigat alegerile.

Cristal Leonid a susținut că după refuzul de a demisiona, mai mult de jumătate de an a fost hărțuit de primarul or. Durllești, fiindu-i refuzată acordarea concediului anual de odihnă pentru anul 2015.

Astfel, la 20 ianuarie 2016 a depus prin intermediul cancelariei Primăriei or. Durllești o cerere prin care a solicitat, în conformitate cu art. 120 alin. (1) Codul 2 muncii, acordarea concediului neplătit pentru perioada 22 ianuarie 2016 - 26 ianuarie 2016.

În acest sens, a menționat că cererea a fost admisă de primar, fapt despre care a cunoscut Bălan Andrei, secretarul Consiliului local și Durlleștean Angela, după care dânsul a plecat peste hotarele țării.

Cristal Leonid a relatat că la 27 ianuarie 2016, a fost chemat în biroul primarului unde a fost rugat insistent să depună cerere de demisie, refuzând, primarul i-a spus că va fi concediat.

Reclamantul a mai indicat că ulterior a aflat de la colegi că cererea privind acordarea concediului neplătit, primarul nu a semnat-o, în schimb a întocmit o notă informativă privind absența nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore. Solicitând nota informativă pentru a face cunoștință, primarul a refuzat motivând că nu este gata și l-a rugat să își îndeplinească atribuțiile de serviciu curente.

Mai indică că la 4 februarie 2016, a primit prin intermediul poștal o citație întocmită la 1 februarie 2016, prin care a fost invitat la comisia disciplinară a Primăriei or. Durllești.

La aceeași dată a depus cerere privind acordarea concediului anual nefolosit pentru anul 2015, care însă a fost respinsă.

Tot la 4 februarie 2016, a mai depus o cerere privind acordarea concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani.

Cristal Leonid a menționat că la 10 februarie 2016, a primit prin intermediul poștal răspunsul nr. 112/16 din 5 februarie 2016, prin care cererea a fost respinsă pe motiv că trebuia să o depună cu cinci zile înainte de a solicita concediu pentru îngrijirea copilului.

Ulterior, reclamantul a depus o cerere repetată prin care a comunicat primarului că de la 04 februarie 2016 au trecut deja 5 zile și la 9 februarie 2016, s-a consumat de drept suspendarea contractului de muncă la inițiativa salariatului, primarul urmând doar să constate acest fapt, însă acesta i-a comunicat că nu semnează nici o cerere, deoarece el va fi concediat.

Astfel, Cristal Leonid a relatat că la 5 februarie 2016, s-a prezentat la ședința comisiei disciplinare unde a constatat că comisia are un alt președinte, o altă componentă și a înțeles că aceste modificări s-au făcut cu scopul de a-l demite.

A afirmat că la 11 februarie 2016, a fost chemat să facă cunoștință cu dispoziția nr. 10 din 8 februarie 2016, prin care a fost sancționat disciplinar cu eliberarea din funcție.

Reclamantul consideră că comisia disciplinară a fost creată cu grave abateri de la legislația în vigoare, iar la emiterea dispoziției primarului or. Durllești de sancționare cu eliberarea din funcție au fost încălcate prevederile art. 63 alin. (42), art. 64 alin. (1) și (2) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 și art. 78 alin. (1) lit. a), art. 86 alin. (2) și 87 alin. (1) Codul muncii.

Totodată a precizat că lipsește elementul obligatoriu al încălcării disciplinare, prevăzut de art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii-repetabilitatea absenței de la lucru, reieșind din faptul că, în cazul din speță, a existat o singură intenție a lipsei de la serviciu în perioada vizată.

Cristal Leonid solicită anularea dispoziției nr. 10 din 8 februarie 2016 privind aplicarea sancțiunii disciplinare - eliberarea din funcție, încasarea salariului și plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016, acțiunea înaintată de Cristal Leonid, a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Cristal Leonid și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 27 septembrie 2017 a admis recursul declarat de către Cristal Leonid, a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017 și a restituit cauza la re judecare. (f.d. 210-216, vol.I)

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 14 decembrie 2017 a respins apelul declarat de către Cristal Leonid și reprezentantul acestuia, avocatul Tocan Rodion și a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 mai 2016. (f.d. 7-18, vol.II)

La 14 februarie 2018 Cristal Leonid a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, și anume, anularea dispoziției nr. 10 din 8 februarie 2016, achitarea salariului și plăților prevăzute de lege pentru perioada lipsei forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral în cuantum a zece salarii medicii a Primarului or. Durlești și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea recursului, a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, menționând încălcarea esențială și aplicarea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a normelor de drept material, în special prevederile art. 86, 87 și 78 din Codul muncii, art. 63 și 64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și ale Regulamentului cu privire la comisia de disciplină.

Referitor la caracterul de „repetabilitate”, element obligatoriu al încălcării disciplinare, prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, a menționat lipsa acestuia, reieșind din faptul că în orice caz, a existat o singură intenție a lipsei de la serviciu în perioada vizată.

Recurentul consideră că instanțele ierarhic inferioare eronat au considerat că eliberarea sa din funcție a fost legală, în circumstanțele în care la momentul depunerii cererii de acordare a concediului neplătit pe perioada 22 -26 ianuarie 2016, primarul și-a dat acordul, iar faptul că ulterior acceptării cererii sale și deplasării peste hotare i s-a refuzat în emiterea ordinului de acordare a concediului neplătit, nu-i poate fi imputat.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 14 decembrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Cristal Leonid la 11 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 206 ce se conține la dosar. (f.d. 21, vol.II)

Prin referința din 24 aprilie 2018, Primăria or. Durlăști a solicitat respingerea recursului declarat de către Cristal Leonid.

În consecință, instanța de recurs consideră că recurentul Cristal Leonid s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul 14 februarie 2018, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 2 mai 2018, recursul declarat de către Cristal Leonid a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor parțial din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză, având ca obiect al litigiului anularea dispoziției nr. 10 din 8 februarie 2016 privind aplicarea sancțiunii disciplinare - eliberarea din funcție, încasarea salariului și plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

În sprijinul opiniei enunțate instanțele au invocat prevederile art. 1 alin. (2), 16 alin. (1), 26 alin. (1) ale Legii contenciosului administrativ, art. 206 alin. (1) lit. d), 208 alin. (1)-(2) Codul muncii, art. 58 lit. g), 59 alin. (3) ale Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, Curtea de Apel Chișinău a notat că prima instanță justificat a conchis ca fiind nefondate și lipsite de suport probatoriu argumentele lui Cristal Leonid, precum că cererea sa de acordare a concediului neplătit din 21 ianuarie 2016 a fost acceptată de primarul orașului Durlăști. Or, în acest context, Colegiul a reținut că, deși la 21 ianuarie 2016 Cristal Leonid a depus cerere cu privire la acordarea concediului neplătit pe un termen de 4 zile, angajatorul nu a emis în acest sens un ordin sau dispoziție după cum prevede norma legală din Codul Muncii.

Prin urmare, instanța de apel a subliniat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că Cristal Leonid neîntemeiat nu s-a prezentat la locul de muncă la 22

ianuarie 2016, 25 ianuarie 2016 și 26 ianuarie 2016, fapt confirmat suplimentar și prin notele informative nr.252, 208 și 206, anexate la materialele cauzei. (f.d.48-51)

Colegiul Curții de Apel Chișinău a apreciat ca fiind nefondate obiecțiile invocate de Cristal Leonid precum că Primarul or. Durlești ilegal și intenționat a modificat componența comisiei disciplinare, fapt ce contravine dispozițiilor Regulamentului cu privire la comisia de disciplină aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009.

Sub acest aspect, instanța de apel a observat că comisia disciplinară a fost convocată la 5 februarie 2016, la aceeași dată fiind constatată și abaterea disciplinară a salariatului Cristal Leonid, cu formularea propunerii de destituire din funcție.

Colegiul a mai concluzionat că instanța de fond întemeiat a reținut că, în speța dedusă judecării nu au fost atestate careva temeuri de nulitate ale actului administrativ contestat, în sensul prevederilor art. 26 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 210 din Codul muncii și art. 59 al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008.

Mai mult, instanța de apel a conchis că Cristal Leonid a fost concediat prin dispoziția nr.10 cu privire la eliberarea din funcție, începând cu 9 februarie 2016 în temeiul art.86 alin.(1) lit. h) Codul muncii, art.58 lit. g) al Legii nr.158 din 4 iulie 2008, dar nu în temeiul prevederilor art.86 alin.(1), lit. c), e) și g) Codul Muncii, și nu era necesar acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate, aceasta deoarece potrivit art.59 al. (4) al Legii nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public Monitorul Oficial nr. 230-232/840 din 23 decembrie 2008 din comisia de disciplină face parte în mod obligatoriu un reprezentant al organizației sindicale reprezentative sau, în cazul în care sindicatul nu este reprezentativ sau funcționarii publici nu sânt organizați în sindicat, un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici pentru care este organizată comisia de disciplină, precum și curgerea termenelor specificate la alin.(2) și (3).

În afară de aceasta, Curtea de Apel Chișinău a considerat că cele invocate de Cristal Leonid, precum că lipsește elementul constitutiv al abaterii disciplinare – „absența repetată” în cazul din speță, indicând că a existat numai o singură intenție de a lipsi de la serviciu și un singur motiv, nu sunt întemeiate, or, de fapt a fost o încălcare continuă, iar faptul că în dispoziția nr.10 din 8 februarie 2016 „cu privire la eliberarea din funcție” în pct.1 este indicat cuvântul „repetat”, nu influențează asupra legalității actului emis.

Astfel, s-a reținut că Comisia Disciplinară din cadrul Primăriei prin procesul-verbal nr.1 din 5 februarie 2016 a constat gravitatea abaterii disciplinare comise de către funcționarul public Cristal Leonid pentru perioada de timp de 22 ianuarie 2016 , 25 ianuarie 2016, și respectiv, 26 ianuarie 2016.

Pe cale de consecință, instanța de apel a remarcat că Cristal Leonid nu a contestat în modul prevăzut de lege, dispoziția nr.7 din 29 ianuarie 2016 cu privire la modificarea și completarea dispoziției nr.159 din 2 septembrie 2015, cu privire la atribuțiile comisiei de disciplină, ca să invoce temeii de încălcare a procedurii de modificare a comisiei de disciplină.

Referitor la procedura sesizării comisiei disciplinare de către conducătorul instituției, Colegiul a punctat că aceasta nu a fost încălcată, or, Primarul or. Durlăști a sesizat Președintele comisiei de disciplină despre lipsa nemotivată a funcționarului public, înregistrată cu nr. 241/16 din 1 februarie 2016 și înmănată contra semnătură la 1 februarie 2016, în temeiul pct. 32 a hotărârii Guvernului nr.519 din 22 iunie 2010.

Instanța de recurs constată, însă, că fiind, la soluționarea pricinii, stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanțelor de judecată și soluția dată în sensul respingerii acțiunii sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor Codului muncii și Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

În conformitate cu art. 1 alin. (2), 16 alin. (1) și art. 26 alin. (1) lit. a) ale Legii contenciosului administrativ nr. 739 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate. Actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care, este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii.

Conform art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, în redacția Legii nr. 205 din 20 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată se admite pentru absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Potrivit art. 64 alin. (1) lit. a) și lit. f) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri, drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art.22 alin.(1) lit.f¹), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit și absență nemotivată de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare.

Astfel, materialele cauzei denotă că recurentul, Cristal Leonid a fost angajat la Primăria or. Durlăști, în funcție de specialist pentru reglementarea proprietății funciare (inginer cadastru).

La 21 ianuarie 2016 recurentul, Cristal Leonid a depus în adresa Primarului or. Durlăști o cerere înregistrată cu nr. 144/21.01.2016 cu privire la acordarea concediului neplătit începând cu 22 ianuarie 2016 până la 26 ianuarie 2016. (f.d. 16)

Potrivit notei informative întocmite de secretarul Consiliului or. Durlești nr. 252/16 din 1 februarie 2016, s-a constatat că Cristal Leonid a absentat de la serviciu în zilele 22 ianuarie 2016, 25 ianuarie 2016 și 26 ianuarie 2016. (f.d. 48-49)

Prin dispoziția Primarului or. Durlești nr. 08 din 1 februarie 2016 a fost convocată comisia disciplinară pentru 5 februarie 2016. (f.d. 47)

În baza notelor informative nr. 252, 208 și 206 (f.d. 48-51) la 01 februarie 2016, conducătorul autorității publice în cadrul căreia activa Cristal Leonid, Primarul or. Durlești a înaintat Comisiei disciplinare sesizarea nr. 241/16 despre încălcările funcționarului public, cu aplicarea sancțiunii conform art. 58 lit. g) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008. (f.d. 45)

Ulterior, prin dispoziția Primarului or. Durlești nr. 10 din 8 februarie 2016 cu privire la eliberarea din funcție a lui Cristal Leonid, specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare, începând cu 9 februarie 2016, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, art. 58 lit. g) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008, pentru absența nemotivată mai mult de 4 ore de la data de 22 ianuarie 2016, repetat la 25 ianuarie 2016 și repetat la 26 ianuarie 2016. (f.d. 36).

În acest context și reieșind din circumstanțele de fapt și de drept stabilite, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele judecătorești eronat au ajuns la concluzia că la concedierea lui Cristal Leonid prin dispoziția Primarului or. Durlești nr. 10 din 8 februarie 2016, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, art. 58 lit. g) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008, pentru absența nemotivată mai mult de 4 ore de la data de 22 ianuarie 2016, repetat la 25 ianuarie 2016 și repetat la 26 ianuarie 2016, au fost respectate condițiile art.86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii și art. 58 lit.g) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, aceasta deoarece recurentul a fost concediat în lipsa elementului constitutiv al abaterii disciplinare - „absență repetată”, indicând că a existat o singură intenție de a lipsi de la serviciu și un singur motiv.

Or, conform art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, concedierea se admite pentru absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

La acest segment, instanța de recurs reiterează că la 22 ianuarie 2017, 25 ianuarie 2017, și respectiv, la 26 ianuarie 2017, în urma unei cereri scrise, înregistrate cu nr. 144 în cancelaria Primăriei Durlești cu privire la acordarea concediului neplătit (din cont propriu) pe perioada 22 ianuarie - 26 ianuarie 2016, Cristal Leonid a lipsit de la locul de muncă (3 zile), și pentru a stabili încălcarea repetată, a obligațiilor de muncă, la caz, lipsa nemotivată de la muncă timp de 4 ore consecutive, urmează ca sancțiunea disciplinară aplicată anterior la data încălcării repetate să nu fi fost revocată, sancțiunea disciplinară să fi fost aplicată de organul abilitat cu respectarea modului de aplicare.

În rezultat, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare că, lipsa lui Cristal Leonid de la serviciu în perioada 22 ianuarie 2016 – 26 ianuarie 2016 constituie o singură faptă de absență nemotivată de la lucru, și respectiv, nu se încadrează această abatere disciplinară în prevederile art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, nefiind prezent semnul calificativ „absență repetată”. Or, reieșind din calculul

matematic al lipsei de la lucru a câte 4 ore consecutiv, atunci administrația ar fi în drept să aprecieze drept absență repetată de la serviciu a salariatului care a lipsit o singură zi (8 ore lucrătoare adică de 2 ori câte 4 ore consecutive fără pauză de masă).

Din cele relatate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prin dispoziția Primarului or. Durlăști nr. 10 din 8 februarie 2016 cu privire la eliberarea din funcție a lui Cristal Leonid, specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare, începând cu 9 februarie 2016, urmează a fi anulată ca fiind ilegală, fiind emisă cu încălcarea prevederilor art.86 alin.(1) lit. h) din Codul muncii și art. 64 alin. (1) lit. a) și lit. f) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008.

Nu sunt întemeiate și se resping argumentele intimatului Primăriei or. Durlăști precum că Cristal Leonid, ocupând funcția de specialist în reglementarea proprietății funciare, nu și-a onorat obligațiunile de serviciu, conform fișei de post, având la bază prescripția Ministerului Finanțelor din 31 decembrie 2016, prin care s-a constatat abateri în gestionarea patrimoniului public, fiind intentat dosar penal și că în aceste circumstanțe autoritatea publică locală nu poate să-și asume riscul reangajării în funcția publică a unei persoane care și-a depășit atribuțiile de serviciu, or, la materialele cauzei nu se regăsește o decizie irevocabilă a instanței de judecată în acest sens, care să confirme circumstanțele invocate.

Conform art. 89 alin. (1) și (2) Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată.

La examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. În cazul concedierii unui membru de sindicat fără acordul organului sindical, când acordul respectiv este necesar conform art.87, instanța de judecată, prin hotărâre, restabilește salariatul la locul de muncă.

Conform art. 90 alin.(1) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia, iar alin. (2) lit. a) și c), alin.(3) al aceluiași articol, stipulează că repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă și compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Astfel, având în vedere că recurentul Cristal Leonid a fost concediat ilegal, cerința de a fi restabilit în funcția deținută anterior – specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare în cadrul Primăriei or. Durlăști urmează a fi admisă, cu încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru.

Ținând cont de declarațiile recurentului indicate în cererea de chemare în judecată, și respectiv, date în ședința de judecată referitor la faptul că începând cu

anul 2005 a fost angajat la Primăria or. Durlești, în funcția de specialist pentru reglementarea proprietății funciare (inginer cadastru) salariul pentru absența forțată de la lucru urmează a fi încasat doar pentru perioada de la 9 februarie 2016 până la 23 mai 2018 în mărime totală de 61 529,76 lei, luând în considerare adeverința de salariu pentru anul 2016 cu privire la salariu lunar și alte venituri (f.d. 229, vol.I) și prejudiciul moral în mărimea un salariu mediu lunar, în mărime de 2 246,67 lei ce constituie o satisfacere comensurabilă și nu este excesivă pentru intimat, ținut să o plătească și nici venit nejustificat pentru recurent-reclamant.

Cu privire la pretenția lui Cristal Leonid referitor la încasarea altor plăți prevăzute de lege pentru perioada lipsei forțate de la muncă, instanța de recurs consideră că aceasta urmează a fi respinsă, or, recurentul-reclamant nu a indicat suma care urmează a fi încasată și la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să demonstreze alte plăți aferente salariului, iar din adeverințele cu privire la salariu lunar și alte venituri pentru anul 2015 și 2016 nu reiese consecutivitatea și stabilitatea altor achitări cu caracter sistematic. (f.d. 229-230, vol.I)

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, însă au aplicat eronat norma de drept material și nu este necesară verificarea suplimentară a altor dovezi, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond și de a emite o nouă hotărâre, prin care pretențiile lui Cristal Leonid împotriva Primăriei or. Durlești și Primarului or. Durlești cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, de admis în parte, cu anularea dispoziției Primarului or. Durlești nr. 10 din 8 februarie 2016 cu privire la eliberarea din funcție a lui Cristal Leonid, cu restabilirea lui Cristal Leonid în funcția de specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare a Primăriei or. Durlești și cu încasarea de la Primăria or. Durlești în beneficiul lui Cristal Leonid a salariului mediu pentru absența forțată de la muncă pe perioada de la 9 februarie 2016 până la 23 mai 2018 în mărime totală de 61 529,76 lei și a prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar în sumă de 2 246,67 lei.

În rest, pretențiile privind repararea prejudiciului moral urmează a fi respinse ca neîntemeiate, or, art. 90 Codul muncii, stipulează că repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă și în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului, care urmează a fi determinat de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

În același timp, instanța de recurs consideră că mărimea compensației solicitate spre încasare de către recurent-reclamant Cristal Leonid cu titlu de prejudiciu moral în quantum de zece salarii medii a Primarului or. Durlești, este exagerată.

Astfel, la caz sunt incidente și prevederile art. 1422 alin. (1) și 1423 ale Codului civil, care reglementează că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe fizice și psihice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin

echivalent bănesc. Mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală.

Astfel, apreciind cuantumul despăgubirilor ce urmează a fi achitate recurentului Cristal Leonid pentru suferințele morale suportate ca urmare a încălcării unor drepturi fundamentale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ia în considerație gravitatea încălcărilor, durata acestora și conchide că suma în mărimea unui salariu mediu lunar în sumă de 2 246,67 lei, va constitui o satisfacție echitabilă pentru daunele morale cauzate recurentului Cristal Leonid prin încălcarea drepturilor fundamentale din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Nu poate fi reținut și se respinge argumentul recurentului, Cristal Leonid cu privire la ilegalitatea constituirii comisiei de disciplină, aceasta deoarece actele de constituire a comisiei de disciplină nu au fost anulate printr-o hotărâre a instanței de judecată și/sau contestate în temeiul legii. Or, comisia de disciplină a fost creată în temeiul legii, și anume, prevederile Codului muncii, Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și ale Regulamentului cu privire la comisia de disciplină.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează de încasat de la Primăria or. Durlești în beneficiul lui Cristal Leonid cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

În favoarea concluziei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În acest sens, instanța de recurs, subliniază că sumele cheltuite de Cristal Leonid cu ocazia îndeplinirii actelor de procedură corespunzătoare poziției sale procesuale, pe parcursul desfășurării procesului civil reprezintă cheltuieli de judecată, iar conform art. 90 lit. i) CPC, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecare a pricinii.

Cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut

procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

Aici necesită a fi evidențiat că pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

În speță, reclamantul Cristal Leonid a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică, prezentând doar mandatul avocatului Tocan Rodion (f.d. 68, vol.I) și bonului de plată seria EH nr. 211105 din 21 aprilie 2016. (f. d. 65, vol.I).

Raportând cele descrise la dispozițiile normelor legale citate supra, instanța de recurs menționează că Cristal Leonid a prezentat probe admisibile și pertinente care să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în sensul art. 96 din CPC, în sumă de 3 000 lei.

Așadar, instanța de recurs notează că recurentul, Cristal Leonid a fost reprezentat în instanțele inferioare de avocatul Tocan Rodion, iar suma de 3 000 lei indicată în bonul de plată seria EH nr. 211105 din 21 aprilie 2016 pentru prestarea serviciilor de asistență juridică este una efectivă, reală, rezonabilă și proporțională cu munca depusă.

Referitor la pretențiile lui Cristal Leonid față de Primarul or. Durlăști, instanța de recurs consideră că acestea urmează a fi respinse, aceasta deoarece angajatorul este autoritatea publică locală, și anume, Primăria or. Durlăști și nu Primarul or. Durlăști.

În conformitate cu art. 82, 83 și 84 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii. Taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În

acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat. Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar, art. 85 alin. (1) lit. a) și i) CPC, prevede că de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc: reclamanții în acțiunile: - de reintegrare în serviciu, de revendicare a sumelor de retribuire a muncii și în alte revendicări legate de raporturile de muncă; autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale - la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Astfel, prin prisma normelor de drept enunțate supra, instanța de recurs stabilește necesitatea încasării de la Primăria or. Durești în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 845,86 lei, rezultată din încasarea în beneficiul lui Cristal Leonid salariul mediu pentru absența forțată de la muncă pentru perioada de la 9 februarie 2016 până la 23 mai 2018 în mărime totală de 61 529,76 lei. Or, art. 85 alin. (1) lit. i) CPC, vizează scutirea de la plata taxei de stat autoritățile administrației publice locale - la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală, pe când în speță Primăria or. Durești, este pârât-intimat și nu este scutit de plata taxei de stat.

Din cele menționate supra și în lumina normelor de drept invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Cristal Leonid, de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 mai 2016 și de a emite o nouă hotărâre, de admitere în parte a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Cristal Leonid.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 mai 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cristal Leonid împotriva Primăriei or. Durești și Primarului or. Durești cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admit în parte pretențiile înaintate de Cristal Leonid împotriva Primăriei or. Durlești și Primarului or. Durlești cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Se anulează dispoziția Primarului or. Durlești nr. 10 din 8 februarie 2016 cu privire la eliberarea din funcție a lui Cristal Leonid.

Se restabilește Cristal Leonid în funcția de specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare a Primăriei or. Durlești.

Se încasează de la Primăria or. Durlești în beneficiul lui Cristal Leonid salariul mediu pentru absența forțată de la muncă pentru perioada de la 9 februarie 2016 până la 23 mai 2018 în mărime totală de 61 529,76 lei.

Se încasează de la Primăria or. Durlești în beneficiul lui Cristal Leonid prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar în sumă de 2 246,67 lei.

Se încasează de la Primăria or. Durlești în beneficiul lui Cristal Leonid suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Se încasează de la Primăria or. Durlești în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 845, 86 lei.

În rest, pretențiile înaintate față de Primarul or. Durlești și privind încasarea altor plăți prevăzute de lege pentru perioada lipsei forțate de la muncă, precum și repararea prejudiciului moral se resping ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iuliana Oprea

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva